

Ján Bahna: Architektúra bude možno menej rozšafná

Author: Martin Trstenský | Published: 01.10.2009

Ako hospodárska kríza zasiahla architektonické kancelárie?

Hospodárska kríza postupne zasiahla všetky oblasti nášho života a, prirodzene, odráža sa aj v práci a náplni architektonických kancelárií. Najviac sa to prejavilo v kanceláriách, ktorým investor zrušil alebo pozastavil významné projekty. Tie na to museli reagovať a operatívne znížiť stavy, prípadne hľadať náhradné akcie. Kríza už v povedomí architektov je, a to sa postupne začína prejavovať aj na samotnej architektúre. Predpokladám, že bude menej rozšafná, racionálnejšia, rešpektujúca požiadavku trvalo udržateľného rozvoja. Zažili sme to v sedemdesiatych rokoch 20. storočia v čase energetickej krízy. Až vtedy sa začalo vážnejšie uvažovať o zatepľovaní.

Prijala konkrétne vaša spoločnosť nejaké konkrétne protikrizové opatrenia?

Náš ateliér nebol závislý na nejakom veľkom projekte, ktorý sa pozastavil, preto priamo dopady krízy nepocitujeme. Väčšinu zákaziek tvoria rodinné domy a vily s rekonštrukciami. Skôr nás ovplyvňujú zdĺhavé procesy pridelovania európskych fondov pri rekonštrukciách pamiatok.

Viacerí developeri mnohé svoje projekty zastavili. Čo tento fakt znamená pre architektov?

Developeri si uvedomovali, že hrajú o čas. Taká vygradovaná situácia, akú priniesli roky 2007 až 2008, vyprodukovala nemálo aj nezrelých zámerov či projektov. Na architektov sa kládli nesplniteľné požiadavky, čo sa týka termínov, výšky zástavby i hustoty. Veľa takýchto akcií sa už pozastavilo a bude sa musieť prehodnotiť. Prirodzene, tým stratili architekti významné projekty.

Kedy očakávate, ak vôbec, ďalší rozbeh stavebníctva?

Stavebníctvo donedávna zotrvačne dokončovalo rozostavané projekty, ktoré boli finančne zabezpečené. Niektoré rozostavané stavby zostali stáť a hľadá sa ich dofinancovanie, alebo ich čaká korekcia. Stavebníctvo je indikátorom spoločnosti. Hovorí sa, že okolo 70 percent produkcie štátu súvisí so stavebníctvom. Ešte skôr sa však musí zregenerovať projekcia, pretože stavebníctvo nasleduje až po nej.

Priniesla, podľa vás, hospodárska kríza aj nejaké pozitíva, resp. poučenia do budúcnosti?

Je otázkou, či sa dá hovoriť výlučne o hospodárskej kríze. Treba sa zamyslieť, či nejde o krízu celospoločenskú, krízu spoločenského modelu spotrebnej spoločnosti. Nositelia Nobelových cien za ekonomiu budú musieť dopracovať nový finančný a hodnotový systém. Celá západná civilizácia je v kríze a je čoraz väčšmi závislá na nových veľmociach z tretieho sveta, ktoré je nevyhnutné akceptovať. Táto kríza ovplyvní postupne architektúru, dúfam, že to bude v racionalite a vyššej kvalite.

Curriculum vitae

Doc. Akad. arch. Ing. arch. Ján Miloslav Bahna, mimoriadny profesor, sa narodil 8. apríla 1944 v Pukanci v okrese Levice. Vyštudoval architektúru na SVŠT v Bratislave u prof. Jozefa Lacka (1967) a Vysokú školu výtvarných umení v Bratislave u prof. Vojtecha Vilhana (1970). Do roku 1989 pôsobil v Štátnom projektovom ústave obchodu. Od roku 1990 vedie svoj súkromný AA ateliér architektúry. V tom istom roku

nastúpil súčasne na VŠVU v Bratislave ako vedúci ateliéru architektúry III. V roku 1992 sa habilitoval a v roku 2008 inauguroval na profesora. Je zakladajúcim členom Slovenskej komory architektov a Spolku architektov Slovenska, ktorého prezidentom sa stal minulý rok.

Bahna - zástanca organickej (fluidnej) architektúry a odporca strnulých dogiem či stereotypných schém - je nositeľom viacerých architektonických cien. Počas svojej štyridsaťročnej praxe zrealizoval desiatky objektov, a to predovšetkým v Bratislave (napríklad budova centrálneho úverového bankovníctva, ktorú ocenili titulom Stavba roka 1997 a prestížnou Cenou Dušana Jurkoviča). Ide zväčša o interiéry, obchodné domy, banky, rekonštrukcie medzivojnovnej, ale i historickej architektúry, vily a rodinné domy. Bol kurátorom viacerých významných výstav, ktoré propagovali slovenskú architektúru za hranicami Slovenska. Je členom redakčných rád a odborných komisií. Pravidelne publikuje v odbornej i verejnosti určenej tlači. Jeho diela vystavujú a publikujú aj v zahraničí.

01.10.2009 09:30, Martin Trstenský